

V. THEMA KLIMAAT EN ENERGIE

Het klimaat verandert. Willen we de klimaatopwarming beperken tot 2°C en een onomkeerbare klimaatverandering vermijden, dan moet onze CO₂ uitstoot drastisch dalen. Hiervoor zullen alle landen hun deeltje moeten doen. Het wereldwijde klimaatprobleem vergt immers een globale aanpak. Dat dit geen evidente opgave is, bleek uit de mislukking van de klimaatconferentie in Kopenhagen. Sindsdien werkt men echter noestig voort en worden er kleine stapjes vooruit gezet op weg naar een globaal klimaatverdrag. De traagheid van het internationale klimaatproces staat in schril contrast tot de "sense of urgency" van het klimaatprobleem. Als we geen versnelling hoger schakelen, dreigen we af te stevenen op een klimaatopwarming van minstens vier graden.

Hoog tijd voor actie dus. Europa heeft dit begrepen en wil met haar klimaatpakket het voortouw nemen in de aanpak van de klimaatverandering. Om de klimaatverandering te beperken, wil Europa tegen 2020 20% hernieuwbare energie produceren, 20% energie-efficiënter zijn en 20% minder CO₂ uitstoten. Jammer genoeg blijkt ondertussen dat de Europese ambitie onvoldoende is. Wil Europa een eerlijke bijdrage leveren in de aanpak van de klimaatverandering, zal ze haar CO₂ uitstoot tegen 2020 met minstens 40% moeten laten dalen. De uitdaging op de lange termijn is overigens nog groter. Tegen het midden van deze eeuw moeten we onze uitstoot met 80 tot 95% terugdringen. Willen we dit mogelijk maken, dan moeten we in de eerste plaats nog veel meer energie besparen. Daarnaast moeten we evolueren naar een energievoorziening die volledig draait op hernieuwbare energie.

Dit is een gigantische uitdaging. Willen we de omslag naar een klimaatneutrale samenleving een succes maken, moet iedereen de handschoenen opnemen. En, steden en gemeenten spelen een cruciale rol in dit verhaal. Door werk te maken van een ambitieus lokaal energie- en klimaatbeleid leggen ze mee de kiemen voor succes in de aanpak van de klimaatverandering. Onderstaande voorbeelden geven aan dat een gemeente hiervoor heel wat hefboomen in handen heeft. Door werk te maken van een lokaal klimaatbeleid zorg je niet alleen voor een positieve uitstraling van je gemeente, maar bereid je je ook voor op dé uitdaging van de toekomst. Bovendien zullen de inwoners van je gemeente er wel bij varen. Door in te zetten op energiebesparing, werk je aan een structureel lagere energiefactuur voor je gemeente en haar inwoners en help je hen meteen te wapenen tegen de stijgende energieprijzen.

V.1. Onderteken de Covenant of Mayors

Realiseer een CO2-reductie van meer dan 20% tegen 2020

Mogelijke tekst verkiezingsprogramma

Het lokaal beleid heeft de hefboomen in handen om het voortouw te nemen in de aanpak van de klimaatsverandering. Met onze partij willen we dat onze gemeente het 'Covenant of Mayors' ondertekend. Hiermee gaan we het engagement aan om op ons volledige grondgebied met iedereen samen de CO2-uitstoot met meer dan 20% te verminderen tegen 2020.

Huidige situatie

Momenteel organiseren alle gemeenten wel één of andere klimaatactie, maar het ontbreekt vaak aan een algemene doelstelling en een plan met duidelijke uitvoeringstermijnen, verantwoordelijkheden en budgetten.

Wat kan de gemeente doen

Een gemeente kan de 'Covenant of Mayors' of burgemeestersconvenant ondertekenen. Dit is een oproep van de Europese commissie voor steden en gemeenten om verder te gaan dan de 20/20/20 doelstellingen (20% energiebesparing, 20% hernieuwbare energie en 20% CO2 reductie tegen 2020) . Met een ondertekening engageert een gemeente zich om meer dan 20% CO2 te reduceren tegen 2020 op haar volledige grondgebied. Een gemeente engageert zich om een nulmeting en een klimaatplan te maken met acties in de sectoren bouwen, energieproductie, mobiliteit, ruimtelijke ordening, publieke betrokkenheid en duurzame aankopen. Het is belangrijk dat een gemeente acties onderneemt voor de eigen gemeentelijke activiteiten, maar het mag daar niet tot beperkt blijven. Een gemeente moet ook acties ondernemen voor verschillende doelgroepen over haar hele grondgebied.

Eens ondertekend, zijn er 'supporting structures' die een gemeente ondersteunen. In Vlaanderen zijn momenteel de VVSG en de provincie Limburg een supporting structure.

Acties

- De gemeenteraad keurt de ondertekening goed van de Covenant of Mayors.
- De gemeente informeert de bevolking hierover en organiseert een open milieuraad om ideeën voor acties te verzamelen.

Wat levert dit onze gemeente op

- + De gemeente bespaart op haar energiefactuur door energiebesparing in de eigen gebouwen.
- + De gemeente is goed voorbereid voor de toekomst, want lokaal klimaatbeleid is toekomstig beleid dat vroeg of laat op een gemeente afkomt.
- + Een gemeente die klimaatverandering probeert tegen te gaan en haar burgers daarin betreft, heeft een aantrekkelijk imago.

Deze gemeente doet het zo

Oostende, Gent, Antwerpen, Leuven, Hasselt en Genk hebben de Covenant of Mayors reeds ondertekend.

Gent - klimaatverbond

De kracht van je gemeente

De stad Gent ondertekende de burgemeestersconvenant en engageert zich hiermee om meer dan 20% CO2 te verminderen tegen 2020. Daarnaast maakt de stad ook werk van een beleid op de lange termijn. Gent wil tegen 2050 een klimaatneutrale stad zijn. Om dit verhaal te doen slagen startte de stad een klimaatverbond om samen met haar inwoners en bedrijven werk te maken van ambitieus klimaatbeleid. Zo kan iedereen in Gent aangeven welke steen(tje) hij wil bijdragen bij de uitdaging die de stad wil aangaan. Bovendien stelt Gent zelf het goede voorbeeld: alle gebouwen die de stad zelf bouwt, zijn vanaf 2012 passiefgebouwen.

Meer info

- www.eumayors.eu
- www.gentsklimaatverbond.be

V.2. Stimuleer energierenovatie

Bespaar energie door energiezuinige renovatie en nieuwbouw

Mogelijke tekst verkiezingsprogramma

De Vlaamse huizen, met slechte isolatie en vrijstaande woningen, zijn ware energievreters, en zorgen hierdoor voor veel CO2 uitstoot. Met onze partij ijveren we voor een energiezuinige renovatie van het eigen patrimonium en een gunstig renovatieklimaat voor onze inwoners. Via een degelijk wettelijk kader en financieel ondersteuningsbeleid willen we er voor zorgen dat we in de toekomst enkel nog duurzaam en energiezuinig (ver)bouwen in onze gemeente.

Huidige situatie

Gebouwen vertegenwoordigen liefst 42% van het totale Europese energieverbruik (tegenover "amper" 26% voor de transportsector) en 30% van alle CO2 uitstoot. De Belgische huizen verbruiken bovendien gemiddeld 72% meer energie dan het Europese gemiddelde. Het is tijd om onze verantwoordelijkheid op te nemen: met relatief eenvoudige energiebesparende ingrepen en het toepassen van de juiste technologieën kunnen we de ecologische voetafdruk van onze gebouwen makkelijk met 17% doen dalen.

Wat kan de gemeente doen

Wees een pionier. Maak uw patrimonium klaar voor de toekomst en streef naar een energieneutraal gebouwenbestand. Onderwerp het patrimonium aan een grondige energie-audit. Vergeet niet hierbij ook andere duurzaamheidsaspecten zoals materiaalgebruik, waterbeheer, bereikbaarheid en toegankelijkheid een plaats te geven.

Creëer voor uw bewoners een gunstig renovatieklimaat en promoot energiezuinig renoveren. Het geven van premies bewijst al jaren zijn succes, maar een gunstig wettelijk kader via doordachte bouwbesluiten is even noodzakelijk (bv. het plaatsen van buitenisolatie mogelijk voorbij de rooilijn, zeker bij rijwoningen). Je kan tevens met je gemeente een lokale entiteit oprichten van het Fonds ter reductie van de globale energiekost (FRGE) en je inwoners quasi renteloze leningen aanbieden voor het uitvoeren van energiebesparende ingrepen.

Werk met een uitgekiende communicatie- en sensibilisatiestrategie: Organiseer thema-avonden en opendeurdagen, zet voorbeeldwoningen en projecten in de kijker via de gemeentekrant, gemeentediensten,... Prijs dankbare initiatieven aan zoals het provinciale bouwadvies en ondersteun acties vanuit het middenveld die in het teken staan van energierenovatie en duurzaamheid.

Acties

- Investeer in een energiesparende en duurzame renovatie van het eigen patrimonium en sociale woningenbestand.
- Bouw energieneutraal en heb oog voor een duurzaam materiaalgebruik.
- Creëer een gunstig wettelijk kader
- Biedt gunstige financieringsmodellen aan je inwoners aan (bv. samenaankoop, FRFE) en schenk premies (bv. ecologische materialen).
- Communiceer, sensibiliseer en werk samen

Wat levert dit onze gemeente op

De kracht van je gemeente

- + Minder afhankelijkheid van externe energieleveranciers
- + Gunstig klimaat voor de plaatselijke economie
- + Hogere waarde van woningen
- + Lagere verbruikskosten voor uw gemeente en uw bewoners.
- + Minder verbruik natuurlijke bronnen
- + Minder uitstoot schadelijke stoffen en een betere algemene gezondheid

Deze gemeente doet het zo

Westerlo en omgeving

Zonnige Kempen is de jongste sociale bouwmaatschappij binnen de VMSW (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen). Zonnige Kempen probeert reeds lang duurzaam bouwen in de sociale woningbouw te integreren,.

Gent

Renovatie havengebouw Gent tot passiefbouw; het Gentse stadsbestuur legde in 2011 vast dat voortaan alle gemeentelijke bouwprojecten de passiefstandaard moeten halen.

Diverse

Gemeenten met een lokale entiteit energie: Energiebesparingsfonds Antwerpen, Regent vzw,...

Meer info

- www.frge.be

V.3. Energievriendelijke sociale huisvesting

Energiezuinige sociale woningen geven bewoners extra ademruimte

Mogelijke tekst verkiezingsprogramma

De sociale woningen in onze gemeente verdienen extra aandacht. Bewoners van deze woningen kunnen een lagere energiefactuur goed gebruiken. We zetten met onze partij volledig in op de energiezuinige renovatie van de bestaande sociale woning en passieve nieuwbouw. Hiermee vermijden we in onze gemeente energiearmoede.

Huidige situatie

Veel sociale woningen zijn oud en onvoldoende geïsoleerd. Dat levert de bewoners vaak grote energiefacturen op die het hen het leven nog moeilijker maken. Bewoners van sociale woningen hebben extra baat bij een energiezuinige woning. Zij kunnen een lagere energiefactuur goed gebruiken. Tijd voor passieve nieuwbouw en zeer energiezuinige renovaties!

Wat kan de gemeente doen

Een gemeente zit meestal in de raad van bestuur van een sociale huisvestingsmaatschappij. Hier kan een gemeente milieusparende standpunten verdedigen en andere bestuurders proberen te overtuigen. Een gemeente kan proactief een sociale huisvestingsmaatschappij benaderen ook adviserend optreden, door het aanbieden gratis duurzaam bouwadvies of met ondersteuning om fondsen te zoeken. De gemeente kan haar ambitie uitspreken om alle sociale nieuwbouw passief te bouwen en een actieplan opmaken om alle bestaande sociale woningen op termijn zeer energiezuinig te renoveren.

De gemeente kan daarnaast ook specifieke acties

Acties

- De gemeente werkt samen met de sociale huisvestingmaatschappij in de ambitie om energiezuinig te bouwen en te renoveren.
- De gemeente zorgt voor duurzaam bouwadvies en zoekt mee naar extra financiering.
- Extra premies voorzien voor eigenaars van sociale woningen of een lokale entiteit (wat renteloze leningen mag en kan verspreiden) oprichten.

Wat levert dit onze gemeente op

- + Kwaliteitsvolle sociale woningen
- + Duurzame steun (financieel en moreel) aan sociaal zwakkeren
- + Positief imago voor gemeenten

Deze gemeente doet het zo

Schoten

Het OCMW van Schoten realiseerde het project Zorgflats. Het omvat 110 serviceflats, een lokaal dienstencentrum, een dagverzorgingscentrum en een centrum voor kortverblijf. In het kader van duurzaam bouwen werden de normen van de Vlaamse Gemeenschap als minimum randvoorwaarden gesteld.

Stabroek – passiefbouw vzw Rotonde

De kracht van je gemeente

VZW Rotonde voorziet gespecialiseerde opvang voor volwassenen met een ernstige tot licht verstandelijke handicap (met o.a. tehuis voor niet-werkenden, beschermd wonen, dagcentrum). Op campus Sterrenhuis werd de capaciteit "tehuis niet werkenden" uitgebreid tot negenentwintig. De twee woningen bieden plaats aan acht personen. Naast de nood aan een specialistische begeleiding stelt zich ook de nood aan een bijzondere accommodatie. De woningen werden gerealiseerd in massieve passiefbouw om zoveel mogelijk het uitzicht van een normale woning te bekomen.

Ieper

'Ons Onderdak' is gestart met het bouwen van 5 lage-energie sociale woningen in Ieper. Een proefproject voor de bouw van meerdere woningen, straks in de duurzame wijk.

Meer info

- www.ecobouwers.be
- www.vmsw.be
- www.zonnigekempen.be
- [Artikel Lokaal](#)

V.4. Energiebesparing

De gemeente en inwoners jagen en snoeien op het energieverbruik

Mogelijke tekst verkiezingsprogramma

Gedragsverandering kan zorgen voor gemiddeld 10% energiebesparing. Met onze partij pleiten we ervoor om hier iedereen van bewust te maken en met onze gemeente hieraan blijvende aandacht te besteden.

Huidige situatie

Energiebesparing door gedragsverandering wordt vaak vergeten ten voordele van meer zichtbare acties. Gedragsverandering kan zorgen voor gemiddeld 10% besparing per huishouden op gas- en elektriciteitsverbruik. Gedrag laat zich echter niet eenvoudig en in één keer aanpassen. Hier is blijvende sensibilisatie nodig.

Wat kan de gemeente doen

De gemeente verschaft de inwoners energiebesparingtips. De gemeente gebruikt alle gemeentelijke kanalen (website, gemeentelijk infoblad, loket, infozuilen,...) om haar inwoners goed te informeren. Door middel van participatieve campagnes zet de gemeente de inwoners aan tot energiezuiniger gedrag.

Door de energiedoelen te combineren met andere doelen, bv. het gemeentelijk sociaal beleid, kan het project sterker worden. Gecombineerd met begeleiding bij een renovatie realiseert de gemeente dubbele besparing.

De gemeente stelt het goede voorbeeld en zet ook het eigen personeel aan tot energiezuinig gedrag en koopt enkel energiezuinige toestellen aan.

Acties

- De gemeente spoort haar inwoners aan om deel te nemen aan de Energiejacht.
- De gemeente stemt haar aankoopbeleid af op www.topten.be en maakt deze website bekend bij haar inwoners.
- De gemeente geeft een premie geven bij aankoop van een energiezuinig (topten)-product.
- De gemeente biedt energiescans aan de inwoners met behulp van Energiesnoeiërs.

Wat levert dit onze gemeente op

- + Energiebesparing en dus lagere CO₂-uistoot
- + Kostenbesparing: zonder hoge investeringen met behoorlijke besparing
- + Meer sociale cohesie tussen de deelnemers
- + Een besparingscampagne zorgt voor een positief imago en geeft concrete invulling aan een gemeentelijk klimaatplan.

Deze gemeente doet het zo

Antwerpen, Torhout, Ronse...

125 gemeenten deden mee aan de vorige editie van energiejacht en bespaarden samen 8.6% energie, goed voor 940 ton CO₂-reductie.

Lede

De kracht van je gemeente

Eandis sloot een contract af met het gemeentebestuur om in Lede een aantal woningen te laten scannen. Kringwinkel Aalst voert deze energiescans uit.

De energieweetmeter gaat samen met jou op zoek naar nutteloos energieverbruik. Hij of zij bekijkt je woning volledig en noteert alle energiegegevens. Hierna krijg je tips waardoor je energie kan besparen. De energieweetmeter doet ook gratis een aantal aanpassingen doen in de woning zelf

Gent

Alle inwoners van Gent kunnen bij de vzw REGent een energiescan aanvragen. Twee mensen, een energieweetmeter en een energiesnoeier komen dan thuis langs en geven tips over energiebesparing. Jaarlijks worden 1.500 energiescans uitgevoerd. De scanner en de snoeier controleren niet alleen alles. Ze geven ook tips en zelfs cadeaus. De bewoners krijgen een spaarpakket van dertig euro. Het energiebesparend materiaal komt van Eandis en de Stad Gent.

Meer info

- www.energiejacht.be
- www.ecobouwers.be
- www.topten.be
- www.energiesnoeiers.net

V.5. Groene stroom

Minder CO2-uitstoot door 100% groene stroom van een groene producent.

Mogelijke tekst verkiezingsprogramma

Naast onze continue aandacht voor energiesparende maatregelen, zullen we er met onze partij voor zorgen dat onze gemeente voor het eigen energieverbruik 100% groene stroom aankoopt. Hiermee dragen we bij aan de internationale doelstellingen om de CO2-uitstoot te beperken. We zullen tevens onze inwoners informeren over onze keuze en aanmoedigen om eveneens over te schakelen naar groene stroom.

Huidige situatie

Elektriciteit zorgt bij de meeste lokale overheden voor bijna de helft van de uitstoot van CO2. Gelukkig kiezen meer en meer gemeenten om 100% groene stroom aan te kopen of stimuleren hun inwoners om dit – al dan niet via groepsaankoop - te doen. Door groene stroom aan te kopen kan je inderdaad een belangrijk signaal geven aan de markt en aansturen op een vergroening van onze stroomproductie. Niet alle groene stroom is echter zo groen als ze lijkt. Uit een rangschikking van Greenpeace en Testaankoop blijkt dat een leverancier steeds meer 100% groene contracten verkoopt terwijl hij niet meer groene stroom produceert. Soms investeert die leveranciers zelfs tegelijkertijd in steenkool- en kerncentrales.

Wat kan de gemeente doen

Naast energiebesparing, is de aankoop van groene stroom de gemakkelijkste en goedkoopste manier om de CO2-uitstoot van de gemeente drastisch te verminderen. Je kan er als gemeente voor kiezen om over te schakelen naar een leverancier die 100% groene stroom aanbiedt. Hierbij is het echter belangrijk om goed na te denken over de leverancier. Je baseert je hiervoor best op de rangschikking van Greenpeace en Testaankoop en kiest daarbij voor een leverancier die goed scoort in deze rangschikking (score van meer dan 50).

De gemeente kan ook de eigen inwoners informeren over de verschillende soorten stroom en databanken waar meer info is te vinden over groene stroom en de prijs hiervan. Als gemeente is het ook mogelijk om acties op te zetten waarbij inwoners effectief overschakelen van energieleverancier, zoals een samenaankoop.

Acties

- Schakel over op 100% groene stroom bij een leverancier die bewust kiest voor een groen beleid en goed scoort in de rangschikking van Greenpeace en Testaankoop.
- Informeer je inwoners over de verschillen tussen de verschillende groenestroomleveranciers en wijs hen erop dat niet alle groenestroom even groen is als ze lijkt.
- Organiseer een samenaankoop van groene stroom waarbij je zelf strikte criteria (op basis van de rangschikking van Greenpeace en Testaankoop) voor de groenestroomleverancier vooropstelt.

Wat levert dit onze gemeente op

- + Een goed imago
- + Duurzame energievoorziening

De kracht van je gemeente

- + Het behalen van de Europese doelstelling van het burgemeestersvconvenant (zie fiche V.1)

Deze gemeente doet het zo

Provincie Oost-Vlaanderen

De provincie Oost-Vlaanderen koopt al sinds enkele jaren 100% groene stroom aan. Het gaat in dit geval om Alpenenergie, waterkracht uit de Rhônestreek.

Leuven

Leuven besliste in 2010 de energie die ze aankoopt 100% groene energie moet zijn.

Meer info

- <http://www.greenpeace.org/belgium/nl/groene-stroom/>

V.6. Lokale opwekking van energie

Investeer in de eigen hernieuwbare energie

Mogelijke tekst verkiezingsprogramma

We gaan in onze gemeente op zoek naar geschikte locaties en projecten voor decentrale opwekking van hernieuwbare energie en het gebruik van restwarmte.

Huidige situatie

Ons land moet tegen 2020 13% van haar energie opwekken op basis van hernieuwbare energie. Om dit te bereiken ligt er nog heel wat werk op de plank. Bovendien is deze doelstelling voor 2020 slechts een opstap naar een volledig hernieuwbare energievoorziening tegen 2050. Deze ambitie is perfect mogelijk op voorwaarde dat we volop inzetten op energiebesparing en hernieuwbare energie. Lokale besturen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen, niet alleen door zelf in te zetten op hernieuwbare energieproductie, maar ook door haar inwoners hierbij te betrekken. Dit kan het draagvlak voor hernieuwbare energie alleen maar ten goede komen.

Wat kan de gemeente doen

Als de gemeentelijke gebouwen zo energiezuinig mogelijk zijn ingericht, kun je overgaan naar stap twee: het plaatsen van eigen hernieuwbare energietoepassingen. Gemeentelijke gebouwen zijn vaak perfect geschikt voor het plaatsen van zonnepanelen.

Daarnaast kan de gemeente onderzoeken of nieuwe ontwikkelingsprojecten zich lenen voor decentrale energieproductie. Zo kan men bijvoorbeeld in een nieuwe wijk de warmte en stroom d.m.v. warmtekrachtkoppeling.

De gemeente kan ook onderzoeken of er op het grondgebied mogelijkheden zijn waarbij de restwarmte van bedrijven gebruikt worden voor het verwarmen van woningen, ziekenhuis, zwembad,...

Je kan als gemeente ook je inwoners betrekken. Motiveer de inwoners om zelf te investeren in hernieuwbare energie, door middel van een samenaankoop of premies. Inwoners kunnen participeren in grootschaliger energieprojecten, zoals de zonnepanelen die je plaatst op sociale woningen of in de windturbine (zie verder). Wijs je bewoners hierbij wel telkens op het belang van voldoende isolatie, alvorens over te gaan tot hernieuwbare energietoepassingen.

Acties

- Onderzoek of de gemeentelijke gebouwen geschikt zijn voor hernieuwbare energietoepassingen zoals zonnepanelen.
- Denk bij nieuwe (stads)ontwikkelingsprojecten aan de mogelijkheden van hernieuwbare energietoepassingen.
- Onderzoek of er in je gemeente mogelijkheden zijn om restwarmte van bedrijven of grootschalige elektriciteitsopwekking nuttig aan te wenden.
- Motiveer je inwoners om zelf te investeren en laat hen participeren in grootschaligere hernieuwbare energieprojecten.

Wat levert dit onze gemeente op

- + Duurzame energievoorziening
- + Inkomsten voor de gemeente en haar inwoners

De kracht van je gemeente

- + Burgers gaan bewuster om met eigen energieverbruik, creëren interesse in hernieuwbare energie

Deze gemeente doet het zo

Leuven

De stad neemt al jaren initiatieven om het eigen energieverbruik te verminderen. Zo werden bestaande gebouwen onderworpen aan energie-audits en wordt bij nieuwbouw of renovatie onderzocht welke energiebesparende maatregelen mogelijk zijn. Om de bevolking te sensibiliseren worden acties rond rationeel energiegebruik op touw gezet, wordt autodelen gepromoot en werd een gezamenlijke aankoop van zonnepanelen georganiseerd waarop 140 gezinnen intekenden. Eind 2009 heeft Leuven op vier stadsgebouwen in totaal 1.810 zonnepanelen geplaatst die samen een hoeveelheid elektriciteit kunnen leveren die overeenkomt met het gemiddelde verbruik van 80 gezinnen.

Meer info

- Samenaankoop zonnepanelen: presentatie milieutrefdag 2009 en
- http://www.tandemweb.be/projecten/00_detail.php?id=602
- <http://www.ecobouwers.be/office>

V.7. Kies voor een gemeentelijk windturbinebeleid

Pro-actief ruimte zoeken voor windturbines

Mogelijke tekst verkiezingsprogramma

Met onze partij zullen we er voor zorgen dat we in samenwerking met de burger geschikte locaties voor windturbines in onze gemeente afbakenen. We streven naar nieuwe investeringsprojecten met maximale en rechtstreekse participatie van de gemeente en de burger.

Huidige situatie

De inplanting van windturbines loopt in Vlaanderen niet van een leien dakje: in 2010 werden slechts tien nieuwe windturbines gebouwd. Hoewel er algemeen een groot draagvlak is voor hernieuwbare energie in Vlaanderen, sneuvelen concrete projecten voor windturbines nog te vaak door weerstanden vanuit de buurt. De onduidelijke wetgeving rond de inplanting in landbouwgebieden werkt deze weerstand in de hand, waardoor een opbod ontstaat tussen bedrijven die vergunningsaanvragen indienen. Met misnoegdheid van burgers én gemeenten tot gevolg.

Wat kan de gemeente doen

De gemeente is een belangrijke actor bij de plaatsing van windmolens. Niet alleen omdat die rechtstreeks betrokken wordt bij de vergunningsprocedure, maar ook omdat de gemeente het eerst geconfronteerd wordt met vragen en opmerkingen van omwonenden. De gemeente is dus het meest aangewezen bestuurlijke niveau om draagvlak te creëren voor een op hun grondgebied gepland windproject.

Als gemeente voer je best een pro-actief beleid. Je zoekt en selecteert geschikte locaties voor windprojecten. Dit doet de gemeente aan de hand van bestaande plannen (bv. provinciale windplannen), beleidsdocumenten (bv. ruimtelijk structuurplan) en criteria (landschappelijke impact, afstand tot bebouwing, ligging naast infrastructuur of industriegebied,...).

De gemeente kan dan, los van een voorliggend project, met verenigingen, burgers en bedrijven communiceren over de voor- en nadelen van een project. Ze kan de meest optimale zones afbakenen, met het gunstigste windaanbod, met de geringste hinder en in overeenstemming met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingsplannen. Om misverstanden rond windenergie te vermijden en de juiste maatschappelijke discussie te kunnen voeren, kunnen de inwoners uit de omgeving van mogelijke inplantingsplaatsen uitgenodigd worden een moderne windturbine te bezoeken. De gemeente kan de inwoners de mogelijkheid bieden om financieel in het project te participeren. De participanten beschouwen de windturbines als iets van hen.

Als de windturbine gelegen is op grond van de gemeente, kan de gemeente een oproep tot kandidaatstelling uitschrijven waarbij een bedrijf een recht van opstal krijgt voor de bouw van een windturbine, met randvoorwaarden zoals participatie. Je kan zelf projectontwikkelaars benaderen en daarbij eigen accenten leggen, zoals maximale en rechtstreekse participatie, inbreng in het gemeentelijk rationeel energiebeleid en andere voordelen voor de gemeente. Via concessies en aandelen kan de gemeente en/of de bevolking er immers ook nog aan verdienen.

Acties

- Zoek en selecteer geschikte locaties voor windprojecten.
- Betrek de bevolking.

De kracht van je gemeente

→ Benader zelf projectontwikkelaars.

Wat levert dit onze gemeente op

- + Duurzame energievoorziening door windturbines
- + Inkomsten voor de gemeente en haar inwoners
- + impuls voor lokale economie (opbouw, fundering en onderhoud)
- + Burgers gaan bewuster om met eigen energieverbruik, creëren interesse in hernieuwbare energie (bv. Zonneboilers,...)

Deze gemeente doet het zo

Regio Meetjesland – visiedocument windmolens

Natuurpunt en Partners Meetjesland heeft voor het Meetjesland een visie uitgewerkt met locaties voor ongeveer 55 bijkomende windmolens in de streek. In haar visie pleit NPM vooral voor clustering van windmolens langs infrastructuur en KMO-zones. Landschappelijk waardevolle gehelen zoals het krekengebied of het Schipdonkkanaal worden ontzien. NPM pleit ervoor om nieuwe windmolens maximaal op gronden van de overheid te bouwen, zodat ook de winsten ten goede komen van de gemeenschap. De 55 bijkomende windmolens volstaan om alle gezinnen in het Meetjesland van duurzame elektriciteit te voorzien.

Eeklo – participatieve windmolens

De stad Eeklo schreef in 1999 een openbare aanbesteding uit voor de inplanting van windmolens op enkele eigen terreinen waarin ze de financiële participatie van omwonenden als beoordelingscriterium opnam. Het daaruit voortgevloeide windenergieproject is nog steeds een schoolvoorbeeld. De communicatie met en de betrokkenheid van de bevolking was en is nog steeds groot. (info bij stedenbouwkundig ambtenaar: Dirk Waelput)

Meer info

- Tandem Beter Adviseren Dossier Windenergie:
www.tandemweb.be/downloads/milieuraad/0909027_ModeladviesWindenergie.pdf
- Dossier Meetjesland: <http://www.npmeetjesland.be/windmolens>